

Συνέντευξη με την Χρυσή Μπαχτσεβάνη: «Η Τέχνη μπορεί να αλλάξει τον κόσμο. Σχεδόν μπορείς να φύγεις με υπερδυνάμεις μετά από μια παράσταση»

 theaterproject365.gr/συνέντευξη-με-την-χρυσή-μπαχτσεβάνη

12 Μαΐου 2024

Χρυσή Μπαχτσεβάνη – Συνέντευξη στο Theater Project 365

Συνέντευξη και φωτογραφίες: Λουκία Μητσάκου

Συναντηθήκαμε με την Χρυσή Μπαχτσεβάνη στην Πλάκα, κοντά στο Αμφιθέατρο πριν την πρόβα για την πρεμιέρα της παράστασης του ΚΘΒΕ «Σ' εσάς που με ακούτε» της Λούλας Αναγνωστάκη που κατεβαίνει στην Αθήνα μετά από δύο σεζόν που παιζόταν στη Θεσσαλονίκη. Φέτος έπαιζε επίσης στην παράσταση «Ο καλός άνθρωπος του Σε Τσουάν» σε σκηνοθεσία Δημήτρη Καραντζά και το καλοκαίρι θα κάνει περιοδεία με την παράσταση «Πλούτος» του Αριστοφάνη σε σκηνοθεσία Γιάννη Κακλέα. Κάναμε βόλτα στο κέντρο της Αθήνας, περπατήσαμε και μιλήσαμε για την παράσταση «Σ' εσάς που με ακούτε» και για την «Σοφία», τον χαρακτήρα που υποδύεται σε αυτήν αλλά και για άλλες παραστάσεις που έχει λάβει μέρος, για τους σκηνοθέτες Χρήστο Θεοδωρίδη, Δημήτρη Καραντζά και Γιάννη Κακλέα, για το ΚΘΒΕ. Δεν μείναμε, όμως, εκεί. Στην κουβέντα μας βρήκαν τη θέση τους πολλά θέματα: Μιλήσαμε για την κοινωνία σήμερα, για το θάρρος και τον φόβο, για «προσωπικές επαναστάσεις», για το πώς η Τέχνη μπορεί να αλλάξει τον κόσμο. Η Χρυσή Μπαχτσεβάνη έχει ήδη ξεχωρίσει για τις υποκριτικές της ικανότητες και παίρνει μέρος σε παραστάσεις που το κοινό αγκαλιάζει πολύ θερμά. Εκφράζει πάντα τις απόψεις της και παλεύει για την προσωπική της ελευθερία αλλά και των άλλων. Την ενδιαφέρει να ακούγεται η αλήθεια: η δική της, του διπλανού της αλλά και η αλήθεια η συλλογική.

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Φέτος πρωταγωνιστείς στην παράσταση «Σ' εσάς που με ακούτε» της Λούλας Αναγνωστάκη σε σκηνοθεσία Χρήστου Θεοδωρίδη. Για ποιο θέμα μιλάει η παράσταση;

Για τον άνθρωπο, τον αγώνα του να σταθεί, για όλους εμάς τους χαμένους της γης. Μέσα στην παράσταση βρίσκεται όλη η πολιτική σκέψη της ύπαρξής μας, τι αξίζει να είναι το κέντρο των πραγμάτων. Και η απάντηση είναι: ο άνθρωπος.

Μίλησέ μας λίγο για την Σοφία, την ηρωίδα που υποδύεσαι. Τι αγαπάς περισσότερο σε αυτόν τον χαρακτήρα;

Νομίζω πως αυτό που αγαπώ στην Σοφία είναι που προετοιμάζεται μόνη της γι' αυτή την μεγάλη συγκέντρωση και ομιλία και παρασύρεται και ανοίγεται και κάνει μια ρωγμή στον τοίχο. Με συγκινεί. Μιλάει με τόση ειλικρίνεια που είναι εκκωφαντική. Ακόμη και όταν λέει: «Χάσαμε». Τι σπουδαία λέξη. Ανάσα μου δίνει η δύναμή της. Και το τέλος της, γιατί δεν λογάριασε τίποτα για την ελευθερία της. Τα ίδια ποθώ και παλεύω για εμένα.

Η παράσταση μιλάει, μεταξύ άλλων, και για την κοινωνική διαφθορά και την κοινωνική παρακμή. Νιώθεις ότι ζούμε σήμερα σε μία τέτοια κοινωνία όπως αυτή που περιγράφει η Λούλα Αναγνωστάκη ή όχι;

Ζούμε ακριβώς σε μια τέτοια κοινωνία -και χειρότερη. Δεν υπάρχει ο δίπλα. Έχει εκπέσει το σπουδαιότερο αγαθό: η ζωή, ο άνθρωπος. Είμαστε συνεχώς στο έλεος κάποιου, μιας πανδημίας, ενός εξουσιαστή, της φτώχειας. Η Δημοκρατία είναι άφαντη. Γι' αυτό και το αποτύπωμα του έργου υπήρξε τόσο μεγάλο. Είναι το τώρα μας. Αυτό της αδικίας, της ήττας. Εύχομαι μόνο κάποτε να σηκωθούμε και φωνάζοντας «ζήτω οι χαμένοι» να ζήσουμε.

Υπάρχει κάποια φράση από την παράσταση που αγαπάς πολύ;

Τα λόγια του Ιβάν: «Κανένα έλεος για μας που αιώνες βασανιστήκαμε, συρθήκαμε σε άσκοπους πολέμους, σε επαναστάσεις, νικήσαμε και νικηθήκαμε. Εμείς οι αισθηματικοί άνθρωποι, οι ευσυγκίνητοι, οι άπληστοι για ζωή».

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Πώς ήταν η συνεργασία σου με τον σπουδαίο σκηνοθέτη Χρήστο Θεοδωρίδη; Τι θεώρησες πιο απολαυστικό στη διαδικασία των προβών;

Ο Χρήστος ήταν μια σπουδαία συνάντηση όχι μονάχα για την σκηνή αλλά και για την ζωή μου. Τέτοια απελευθέρωση δεν ξέρω αν έχω ξαναβιώσει. Δεν υπάρχει για μένα μεγαλύτερη ανακούφιση από το να παίρνει κανείς θέση στα πράγματα. Η διαδικασία που πρότεινε μαζί με την μέχρι τώρα πορεία μου ήταν ό,τι πιο ολοκληρωμένο και καθαρό έχω συναντήσει. Μιλώ με μεγάλες λέξεις αλλά, συγγνώμη, έτσι νιώθω. Ζήτησε μαζί με την Ξένια Θεμελή (που αγαπώ) το τώρα, την ύπαρξή μας ολόκληρη και αυτούσια και μας έκανε οικογένεια. Αυτή την ελληνική οικογένεια με τα χίλια προβλήματα, με τα βλέμματα, την πίεση, τα γλέντια, τα χτυπήματα στο τραπέζι αλλά που είναι πάντα εκεί. Νιώθω ευγνώμων.

Το κοινό αγκάλιασε με ιδιαίτερη αγάπη αυτή την παράσταση στη Θεσσαλονίκη στο Μικρό θέατρο της Μονής Λαζαριστών και τώρα έρχεστε στο Αμφιθέατρο στην Αθήνα. Πώς νιώθεις για την τόσο ζεστή ανταπόκριση του κοινού στην παράστασή σας;

Το ένιωθα το αποτύπωμα που θα αφήσει, γιατί αυτό το αποτύπωμα ήταν πολύ ισχυρό πάνω μου από την πρώτη κιόλας πρόβα. Το είχα πει μάλιστα και στους δικούς μου. Αλλά αυτή την ανακούφιση, την δύναμη, την κατάργηση της μοναξιάς και την χαρά που γνώρισα από αυτό το μοίρασμα, δεν τα έχω ξαναζήσει. Θαρρώ κάπως έτσι πρέπει να ξεκινάνε οι επαναστάσεις: από το μαζί. Τουλάχιστον εμείς γι' αυτό ζούσαμε κάθε βράδυ. Είναι αυτές οι στιγμές που παύει το «καλή παράσταση», «κακή», «πώς παίζανε» και άλλα τέτοια και που η θεατρική πράξη υψώνεται σε σελίδα ιστορίας που την μοιράστηκαν λίγοι σε ένα υπόγειο. Και άλλωστε έγινε μια τέτοια επανάσταση πέρυσι με σύνθημα τον τίτλο του έργου. Πώς να νιώθω λοιπόν... Καταλαβαίνεις.

Γιατί πιστεύεις πως αυτή η παράσταση αφορά τόσο πολύ τον κόσμο σήμερα;

Γιατί αισθάνομαι ότι γράφτηκε από την Λούλα Αναγνωστάκη και σκηνοθετήθηκε για τον κόσμο και για όσα υπομένει και αντέχει τόσους αιώνες. Γιατί δεν υποδύθηκε κανείς μας κάτι. Ήμασταν κι εμείς σαν αυτούς που κάθονταν στις καρέκλες και αναπνέαμε μαζί τους νιώθοντας το ίδιο.

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Τι αξίζει να μοιραστούμε με αυτούς που μας ακούν;

Θα ήθελα τα πάντα: τον φόβο, την αδυναμία, την αγάπη, τον πόνο, την χαρά. Λίγοι το τολμούν ή μάλλον λίγοι το πράττουν ξεβρακωμένοι. Το ποθώ και θα παλέψω γι' αυτό.

Εσύ ως άνθρωπος βρίσκεις το θάρρος να μιλάς για όσα είναι σημαντικά για εσένα;

Νομίζω ναι. Και γι' αυτό δεν είμαι παντού και πάντα αγαπητή ή μάλλον κατανοητή. Μερικές φορές παθιάζομαι και χρησιμοποιώ απόλυτες λέξεις για όσα νιώθω και οι άλλοι μπερδεύονται και νομίζουν τα ακριβώς αντίθετα απ' αυτά που ισχύουν για μένα -και φταίω κάπως κι εγώ γι' αυτό αλλά θέλει δύο για να πας παρακάτω. Βάζω την ειλικρίνεια και την δικαιοσύνη πάνω απ' όλα και φαίνονται τα πάντα στα μάτια μου. Συνεπώς, ο αγώνας θα είναι μακρύς αλλά έντιμος κι εύχομαι να είναι με άξιους συνοδοιπόρους.

Θεωρείς τον εαυτό σου θαρραλέο;

Ναι. Πάντα έχω πει και έχω δείξει τι νιώθω. Ίσως όχι αμέσως. Διεκδικώ και παλεύω για όσους και όσα αγαπώ με αυταπάτηση θυσιάζοντας μέχρι και την υγεία μου. Αλλά κάθε στιγμή που χύνομαι με τόλμη στις μάχες, ο φόβος είναι μεγάλος. Θάρρος και φόβος: Αυτές οι λέξεις σε εμένα πάνε μαζί. Είθε να τα αγκαλιάσω μέσα μου.

Έχεις κάνει ποτέ την προσωπική σου επανάσταση;

Έχω κάνει την προσωπική μου επανάσταση όταν αποφάσισα να δώσω στο Κρατικό (ΚΘΒΕ) και ήταν σαν να μην υπήρχε το πριν: η φιλολογία, η ασφάλεια, η ανέμελη ζωή, η οικογένεια. Δύσκολα με πίστεψαν και άργησα και να στηριχτώ. Αλλά αν με ρωτάς για την επανάσταση που προσδοκώ να συμβεί, εγώ περιμένω κάποτε την δική μου επανάσταση για να υπάρχω χωρίς «βρωμιές» και βαρίδια. Δεν νιώθω ότι είμαι μακριά. Με περιμένω!

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Τι αγαπάς περισσότερο στο επάγγελμα της ηθοποιού;

Το ταξίδι με νέα παρέα, την γνωριμία, την συνάντηση, το προχώρημα και την αναμέτρηση που σου προσφέρει κάθε λεπτό αυτή η δουλειά με το είναι σου και τον άλλον.

Η Τέχνη μπορεί να αλλάξει τον κόσμο;

Ναι. Ένα απόλυτο και τεράστιο ναι. Γιατί φτιάχτηκε από εμάς για εμάς. Το λέει και ο τίτλος μας: «Σ' εσάς που με ακούτε». Δεν είσαι πια μόνος. Μοίρασμα. Αγαλλίαση. Σχεδόν μπορείς να φύγεις με υπερδυνάμεις μετά από μια παράσταση.

Ποιες ιστορίες σε αφορά να διηγηθείς μέσα από τη δουλειά σου;

Νομίζω θέλω να δοκιμάζω ακόμα και αυτά που φαινομενικά δεν συγγενεύουν με εμένα. Σίγουρα θέλω να μιλούν στο τώρα. Να έχουν μέσα τους μια θέση στη ζωή. Αλλά αυτό που πραγματικά με νοιάζει είναι με ποιους θα μοιραστώ την ιστορία και πώς.

Ποιος είναι ο μεγαλύτερός σου φόβος;

Η αρρώστια; Ο θάνατος όσων αγαπώ; Μάλλον το τέλος το απόλυτο, εκείνο που δεν έχει γυρισμό. Ο αποχωρισμός ο παντοτινός.

Τι σε κάνει να νιώθεις πραγματικά ζωντανή;

Μια στιγμή που πίνω, τρώω κάτι ωραίο στον Οινοχόο (μαγαζί στη Θεσσαλονίκη) και συζητώ ασταμάτητα. Ένα βλέμμα που ακουμπώ όταν είμαι στην σκηνή, μια αγκαλιά αργά το βράδυ και η θάλασσα.

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Για ποιο λόγο νιώθεις σε αυτή τη φάση της ζωής σου ευγνωμοσύνη;

Νιώθω ευγνωμοσύνη για το πώς μου μιλάνε και με κοιτάνε πια οι άνθρωποι. Νιώθω ότι μου δίνεται αυτό που μου αναλογεί πια. Έχω ρίξει μεγάλο αγώνα γι' αυτή την αλήθεια. Αλλά όπως λέει και η φίλη μου το Ευγενάκι: Την ζήτησα και ελπίζω να την χαρώ!

Φέτος έπαιζες επίσης στην παράσταση «Ο καλός άνθρωπος του Σε Τσουάν» σε σκηνοθεσία του υπέροχου Δημήτρη Καραντζά. Πώς ήταν αυτή η εμπειρία;

Θα σου πω κάτι που δεν μου συμβαίνει εύκολα. Από την γνωριμία μου με τον Δημήτρη σε συζητήσεις μας τα βράδια στην Θεσσαλονίκη, ένιωσα ότι οι ψυχές μας είναι συγγενικές. Δεν του το έχω πει και ίσως να γελάσει αν το δει. Τώρα από την δουλειά, θα σου πω ότι επειδή ήταν ένα τεράστιο έργο σε μέγεθος (όχι χρονικά αλλά σε ουσία) και με έναν πολύ μεγάλο θίασο, ο χρόνος που αναλογούσε στο καθετί, ήταν κάπως περιορισμένος, με υψηλό, βέβαια, το διακύβευμα που έχετε το έργο και ο ίδιος. Συνεπώς θα ήθελα να ξανασυνεργαστώ μαζί του, γιατί ένιωσα ότι δεν πρόλαβα να γευτώ όσα θα ήθελα και να τον γνωρίσω σε βάθος ως σκηνοθέτη. Αυτό που θέλω σίγουρα να καταθέσω είναι ότι δεν έχω ξαναδεί 600 άτομα κάθε βράδυ να μας ακούν έτσι επί τρεις ώρες: σιωπηλοί και αφοσιωμένοι. Τιμή μου που μοιράστηκα το όραμά του με αυτήν την ομάδα τόσο διαφορετικών ανθρώπων που σε στιγμές ήμασταν ένα.

Φέτος το καλοκαίρι θα συμμετέχεις στην παράσταση «Πλούτος» του Αριστοφάνη σε σκηνοθεσία Γιάννη Κακλέα. Πώς είναι η διαδικασία των προβών;

Έχουμε λίγες εβδομάδες που αρχίσαμε πρόβες και αυτό που έχω να πω είναι πως είναι κάτι πολύ διαφορετικό απ' όσα έχω κάνει μέχρι τώρα. Έχω μια απρόσμενη χαρά. Τον κύριο Κακλέα δεν τον γνώριζα, αλλά ακούγοντάς τον νιώθω πόση εμπειρία και γνώση κουβαλάει. Και η ντομπροσύνη του είναι σπάνια. Είναι νωρίς ακόμα αλλά νιώθω όμορφα μέσα σ' αυτή την ομάδα. Βρίσκω πολύ ειλικρινή τα πράγματα εκεί. Και αυτό στο τέλος της ημέρας με κάνει να κοιμάμαι ήσυχη.

Ποιο είναι το συναισθηματικό σου δέσιμο με το ΚΘΒΕ; Ποια είναι η καλύτερή σου ανάμνηση σε σχέση με αυτό;

Με το Κρατικό είμαι δεμένη από τα 20 μου, τότε που πήγα τυχαία και με πήραν ως χορεύτρια στους Άγαμους Θύτες. Έπειτα μπήκα στην σχολή του και ομολογώ ότι πέρασα συναρπαστικά μέρα-νύχτα εκεί με άλλους 14 φίλους πια. Συναρπαστικά αλλά και πολύ δύσκολα βέβαια, γιατί έπρεπε να αφήσω πολλά πίσω μου. Αλλά δεν θα το άλλαζα με τίποτα. Τότε νομίζω συναντήθηκα και με την ύπαρξή μου. Κι έπειτα μετράω πολύ όμορφες στιγμές: Επίδαυρος, Τρωάδες, Όρνιθες, η Μπερνάντα Άλμπα υπέροχη συνάντηση με 10 πραγματικές κυρίες. Γενικώς όσες δουλειές έκανα κράτησαν δύο χρόνια λόγω επιτυχίας: Ο Μπαμπάς ο Πόλεμος, ο Καλός άνθρωπος του Σε Τσουάν. Στα αλήθεια έχω γνωρίσει τα τελευταία χρόνια σχεδόν όλους όσους ήθελα απ' αυτόν τον χώρο – ακόμα και απλά σε οντισιόν. Είμαι ευγνώμων που δουλεύω εκεί. Αν κατανοήσεις πώς λειτουργεί και αμοιβαία υποχωρήσεις αλλά και προχωρήσεις μαζί με τους ανθρώπους του, το αίσθημα είναι σαν να είσαι σε μια ομάδα μεγάλη. Και νιώθω χαρά για όσους με τιμούν καθημερινά εκεί. Καλύτερη ανάμνηση μέχρι στιγμής είναι μάλλον η αρχή μου εκεί στα 20 που πρωτογυήθηκα απρόσμενα τα πράγματα και το τώρα, που ήρθα στην Αθήνα με αυτή την σπουδαία δουλειά και ομάδα.

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Η Σοφία, ο χαρακτήρας που υποδύεσαι στην παράσταση «Σ' εσάς που με ακούτε» της Λούλας Αναγνωστάκη κάνει τα πάντα ώστε να είναι ελεύθερη. Τι συνιστά για εσένα πραγματική ελευθερία; Πότε νιώθεις πραγματικά ελεύθερη;

Ελεύθερη είμαι όταν με αγαπούν γι' αυτό που είμαι, όταν υπάρχω δίχως λογοκρισία, όταν δεν πονώ και δεν συντρίβομαι επειδή καταποντίστηκε η ύπαρξη κάποιου, όταν επιτρέπεται στον καθένα μας να ζήσει την ζωή του όπως την ονειρεύτηκε, όταν τα πράγματα είναι στην ώρα τους ωραία και καθάρια. Έτσι που η ζωή μας να είναι ποίηση.

Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα για εσένα στη ζωή;

Η αλήθεια του καθενός μας που σέβεται την αλήθεια του διπλανού και έπειτα η αλήθεια του όλου που είναι ανίκητη. Έτσι μπορώ και ανασαίνω πραγματικά.

Πώς νιώθεις μετά από αυτή την κουβέντα;

Νιώθω αυτή τη χαρά όπως όταν κάνω κούνια τον Αντώνη, τον βαφτιστικό μου, στο πάρκο του χωριού μου και χαμογελώ. Ευχαριστώ.

Φωτογραφία: Λουκία Μητσάκου

Η παράσταση του ΚΘΒΕ «Σ' εσάς που με ακούτε» της Λούλας Αναγνωστάκη σε σκηνοθεσία Χρήστου Θεοδωρίδη σε συμπαραγωγή με τον πολιτιστικό οργανισμό «Λυκόφως» θα παρουσιαστεί στο Αμφιθέατρο Σπύρου Ευαγγελάτου από το Σάββατο 11 έως την Κυριακή 26 Μαΐου. Περισσότερες πληροφορίες **μπορείτε να διαβάσετε εδώ**

Η Χρυσή Μπαχτσεβάνη στο Facebook

Η Χρυσή Μπαχτσεβάνη στο Instagram